

Uzbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • www.uzas.uz • 2008-yil, 6-iyun • № 23 (3955)

МИЛЛИЙ РАҚС МАЛИКАСИ

Мукаррама Турғунбоева номиага республика
рақс танлови якунланад

“Баҳор” валсини ҳар гал гўзал соғинч билан
тинглаймиз. Унинг дилларни эркалочи нафис
оҳанглари нафқат фасллар келинчаги баҳорни,
балки ўтган асрнинг энг довруғли жамоаларидан
бўлган “Баҳор” рақс ансамбли ва шу жамоанинг
раҳбари — ўзбек миллий рақс санъати маликаси,
бетакрор ижодкор Мукаррамахоним Турғунбоева-
ни, шунинг мағтишкор рақсларини эслатади.

М.Турғунбоева ўзбек миллий рақс санъати ривожига шу қадар ул-
кан хисса қўшикли, уни таърифлашга
сўз охиз. Мукаррама опа ўз
ракслари билан ҳам, “Баҳор” рақ-
косларни хиромлари билан ҳам жа-
хон узра ўзбек санъати тароватини
ёйди. Оқкушлардек гўзл жиром
этуби кизларининг ўйинларига бутун дунё олиши айтди. Ёки устоз ўзи
ижро этган раскларни эсланд: “Та-
новар”, “Муножот”, “Роҳат”... Ҳар
бир рақси ўзига бир олам, ўзига бир
китоб эди. Мукаррама опа рақслари
рида ўзбек аёлнинг ҳәй-ибоси, ла-
тофатио инфати, айни вакти са-
бот-матонати, жўлчиликни, шидда-
ти мухассаси эди гўё.

Она расклари билан бирга ўзи-
дан ажойиб ансамблни қатор-қатор
зебо рақкосларни, кўйнинг, бутун
бир рақс мактабини мерос қилиб
қолдиди. Юртимизнинг қай бури-
да бўлганинг, устознинг шогирдлари
у яратган рақс китоби саҳифалари
ни боритиши ўйинда изланмоқдалар.
Бу борода “Баҳор”, “Шодик”, “Ўзбе-
кистон”, “Лазги”, “Ўзбекин юлдуз-
лари” каби ансамбларнинг фаоли-
тиликката сазовордорид.

Истиқлол йиллариде давлати-
миз томонидан ўзбек рақс макта-
би равнави йўйида катта ишлар
амалга оширилди. Мукаррама
Турғунбоева тавалуди куни ҳар
йили республика рақс танловини
ўтказиш аъзманга айланди. Бу
йилга танлов ўзбек Миллий ака-
demik драма театрида бўлиб ўтди.

Саҳнада Коқақлопистон Респу-
бликаси, вилоятлар ва Тошкент
шахрида ўтган танловлар голибла-
ри саф тортилар. Маданият ва
спорти ишлари вазирининг биринчи
ўринбосари Баҳтиёр Сайфуллаев
тадбирни очар экан. Мукаррама опа
нинг ўзбек миллий рақс санъатидаги
ўрни ва хизматларини алоҳида
тадбирлари. “Агар ҳёт бўлганилариди
буни ўтга тўлардилар, — деди ўз сўзиди. Б.Сайфуллаев, — Бундай
танловнинг ўтказилиши, шубҳасиз,
рақс санъатимизни янада ривожлан-
тиришига, янги-янги номларни кашф
этишга хизмат килади. Рақсийизнинг
ривожи учун давлатимиз томонидан
барча имкониятлар яратиб берилади.
Бизнинг вазифамиз ани шу им-
кониятлардан унумли фойдаланиш,
ӯзбек рақс мактабининг шуҳратини
авлодларга етказишидир”.

Шу куни санъат чиққан ҳар бир
ёш рақкоса устозининг муносаб
шогирди эканини намойиш этиди.
Хайъат холосасига кўра, Сирдарё
вилоят якимлари ҳадий жа-
моалари “Сирдарё наволари” ан-
самбли рақкосаси Наргиза Бекте-

мирона биринчи ўрнини залгалиди.
Тошкент шахридан Малика Кур-
бонова, Диғузса Кодиродиа иккичи,
Коқақлопистондан Қалигул Сарсенбоеva, Наманган вилоятидан
Дурдона Исманова, учинчى ўринга
сазовор бўлдилар.

Г.УМАРОВА

авлодларга етказишидир”.
Шу куни санъат чиққан ҳар бир
ёш рақкоса устозининг муносаб
шогирди эканини намойиш этиди.
Хайъат холосасига кўра, Сирдарё
вилоят якимлари ҳадий жа-
моалари “Сирдарё наволари” ан-
самбли рақкосаси Наргиза Бекте-

“ЎТОВ” ФИЛМИ ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛ СОВРИНДОРИ

Замонавий ўзбек киноси бугун изланишлар жа-
рёнини бошидан кечиряпти. Ҳар йили ўлаб янги ба-
дий фильмлар яратилмоқда. Истеъоддли ёш кино-
режиссер Аюб Шаҳобиддиновнинг халқаро кинофе-
стивалларда эътироф этиб келинаётган “Ўтов” (сце-
нарий муаллифи Ёлқин Тўйчиев) бадий фильм
миллий киносанъатимиз қиёфасини белгиловчи
асарлардан бирни сифатида тилга олинмоқда.

Изланувчан киножодкорлар
ўз ижодий ўйларини Абдулхамид
Чулпон ҳикояси асосида суратга
олинган “Кор кўйинда лола” фильм
билан бошаган зилиар. Маз-
кур фильм реал ҳётни ўзига хос
тасвирилаган романтикаси билан
ҳам мутахассислар назарига туш-
ган эди.

23-28 май кунлари Олмаота
шахрида бўлиб ўтган анванавий
“Шакон юлдузлари — 2008” хал-
қаро кинофестивалида Аюб Ша-
ҳобиддинов “Ўтов” бадий фильм
билан иштирок этди. Бу ну-
фузли киносанъумага дунёнинг
кўплаб мамлакатларидан кино-
жодкорлар ташири буориб, хакамлар
ҳайъати ҳукмига тури
жандаги 164 фильм ҳавола этилди.
А.Шаҳобиддинов фильмни
“Миллий қадрятларнинг замона-
вий жихатдаги терен ёритилгани
учун” номинацияни гolib топ-
пилди ва маҳсус диплом билан
такдирланди.

Умуммаданият, яъни жаҳон ма-
даннити тушучаси барча ҳалқлар-
га — миллатларга даҳлорликни
билиди. Таъбир жоиз бўлса,
миллий маданиятнинг энг олий
қўринишлари жаҳон маданияти-

жиссёрига жаҳон киносанъати-
нинг дурдонларини ўз ичига ол-
ган “Фильмлар антологияси” —
“DVD” дисклари ҳам топширилди.
Албатта, бунинг маъжозий маъно-
си бор. Умид қиласизи, ўш ки-
ноижодкорларимизнинг фильмла-
ри ҳам келажақда ўша асл санъат
асарлари каторини бойитади.

И.АБДУРАЗЗОКОВА

СУРАДА: фильмдан лавҳа.

Александр ПУШКИН

Кўл билан тислаб бўлмас ҳайкал қўйдим ўзимга,
Ҳалқинг келар кўйини майса-Ўтлар қўймас банд:
У магрур қад кўтарди бош этгасдан таъзимга,
Александр куббасидан ҳам баланд.

Шериф лаҳза

Йўқ, бутунлай ўлмайман — қалбим яшар лирамда,
Тупргом-ла чиркмай, яшайди у то аబад,
То бирон шоир-поир қолар экан ҳамамда,
Мени сира тарк этмайди шон-шурат.

Овозим-ла чулғанур поёни йўқ улуг Руслан,
Үндати барча эзлар мени ёлдайди ҳар дам,
Магрур славян насли, бутунги авом тунгус,
Фин ҳалқин доштлар дўстти қалмоқ ҳам.

Узоқ замон ҳалқ меҳрига бўлажакман мушарраф,
Чунки, рубом билан эзу хислар түдидирим.
Шу ёзуз замонамда кўйладим эркин мақтаб,
Хор-зорларга ачимоқда чакирдим.

Тантири ҳукмидан чиқма, эй илҳомим париси,
Рангида хотир бўлма, тожу гулчамбардан кеч,
Локайд қабул эта бер мадху тұхмат барисин,
Аҳмөд билан зес ўчакинша ҳеч.

Рус тилидан Рамз БОБОЖОН
таржимаси

ЭКОФЕСТИВАЛ САДОЛАРИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг
Бош Ассамблеяси ташабуси билан ҳар йили
нишонланадиган Бутунжоҳон атроф-муҳит
куни турли экологик анхумланар, экофе-
стиваллар таанловлар билан ўтмода.

Кенинг “Тўкистон” саройининг ёзги биноси-
да “ЭКОСАН” халқаро ташкилоти томонидан шу
санага барислаб катта экофестивал бўлиб ўтди. Атроф-муҳита
зарарли тутулар чикорлигини камайтириш шиори остидиги
бу анхумланар хорижий мамлакатларнинг элхизонлари, ҳалқа-
ро ташкилотлар вакиллари ташриф бўоридилар.

Карнай-сурнай садоллари остида кутиб олинган экофе-
стивал қатнашчиларига миллий маданият марказлари томо-
нидан ташкил этилган ва жаҳон ҳалқлари этноэкологик
маданиятини ўзида ажак этитируви кўргазма, шунингдек,
Тошкент шахрининг 2200 йиллигига багишиланган ўш рас-
сомларни иходий асарлар намойиш этилди.

“ЭКОСАН” халқаро ташкилоти ўзлонг ўтилган “Экология ва
саломатлик кунлари” республика кўрик-танловининг голиб-
ларини тақдирлаш маросими ҳам шу тадбирга уланиб кетди.

Н.ИСМАТУЛЛАЕВА

АТРОФИМИЗДАГИ ОДАМЛАР

биз уларни таниймизми?

Яккунда Оқкургон туман маданият ўйи-
да бўлиб ўтган “Санъатни баҳида умр”
тадбирни кўпчилликда яхши таасусорот кол-
дириди. Умрининг саксонинчи баҳорини
каршилаётган кекса мусика ўқитувчи-
нинг иходий кечасига тўлланганлар
Ғуломхон ота Эргашевнинг узоқ йил-
лар давомида “Наврӯз аҳам”
ҳалқ дастасини ташкил этиб,
унга раҳбарлик кўлганни айтиб, устозларига узоқ умр,
килғанини айтиб, устозларига узоқ умр,

рашувлар ўтказилиши аниҳа жонланди. Бун-
дай тадбирларда ёш ўйтқизларнинг
катнашиши, айниқса, кувонарли. Нега
дегандан, улар ўз умрини ҳалол-пок яшаб
уттаган, эл-юрт хурматига сазовор
бўлган кишилардан, шубҳасиз, ўнрак
оладилар. Аммо...

Ёшлар ўрнак оладиган киши-
лар, дурдуришни кўрар, қарайдиган
каратида, мактабни бир ўтказиб
бўлса, шу якин
атрофимизда, масалан оддигина
кишокларда ҳам кўлбап топилади. Ум-
рини далада ўтказиб, ризқ-рӯз тарабат-
ган оддий дехон, ўттиз-қирқ йилдан
бери болаларга сабок берис келади.
оддий ўқитувчи, оддиги шифор, сувчи,
механизатор... Буларнинг ибратлии
ҳайъатлари ҳар қанча ўрганишга, ўнрак
оилиша аризиди. Факат... биз ўтибор
берисимиз, уларни вактида таниймиз
керак.

Абдулла МАДИЕВ,
“Оқкургон овози” газетаси
мухаррири

“Пекин — 2008” олимпиадасига
бутун дунё спортчилири каби ўзбек-
истон олимпиадачилари ҳам қизи-
ғин ҳозирлигига кўришимоқда. Олмалиқ
шахридаги олимпия заҳиралари
спорт мактаби бир неча йиллардан
бўйича республика терма жамоа-
сига волейболчи ва гандболчи-
ларни тайёрлаб келмоқда. Спорт

мактабида бугун ҳам таёргарлик иш-
лари қизигин бормоқда. Каратэ
бўйича Украинада ўтган жаҳон
чемпионатида Олмалиқдаги
“Баҳодир” спорт клуби аъзолари
соворни ўринларни эгаллади.

— Бизда ёшларнинг жисмоният
баркамол, руҳан соглом ўсишлари
учун ҳам катта этиб берилмоқда.
— деди Олмалиқ шахар маданият
ва спорти таҳсилотини таърихи
бизга олди. — Тошкентнинг кўпигина
театрлари жамоалари таърихи
тез-тез, меҳмон бўлиб туришади.
Улар катталар учун ҳам, болалар
учун ҳам қизиклари асарлари
олиб келадилар. Ўзбекистон

халқ артисти Исмоил Жалилов
раҳбарлигидаги миллий симфо-
ник оркестрининг концерт дастур-
лари ёшларимизга манзур бўлди.
Оперетта театри труппасида
Биргаликда жиддий кўриб чиқдик,
спектакллар кўйилши муддатини
белгиладик, кўлгуси ишларни ре-
жалаштириб олдик. Бизга маъку-
ли шу бўлдики, театр труппасида-
ги актёrlар иккى тилда ҳам бўла-
лилар сўзлаша оладилар. Шу сабаб-
ли бу театрда бемалол болалар
учун ўзбек тилида спектакллар
кўйиш мумкин. Зоро, бу рус мак-
табларида ўзбек тилидан дарс бе-
радиган педагогларга аниҳа ёрдади.

Бундан ташкири, Муқими номи-
даги мусикий театр, Миллий
академик театр жамоалари билан
урчашувлар ҳам режамида бор.
Театрларимиз замонавий мавзуга
кўпроқ мурожаат қилсалар, нур ус-
тига нур бўларди.

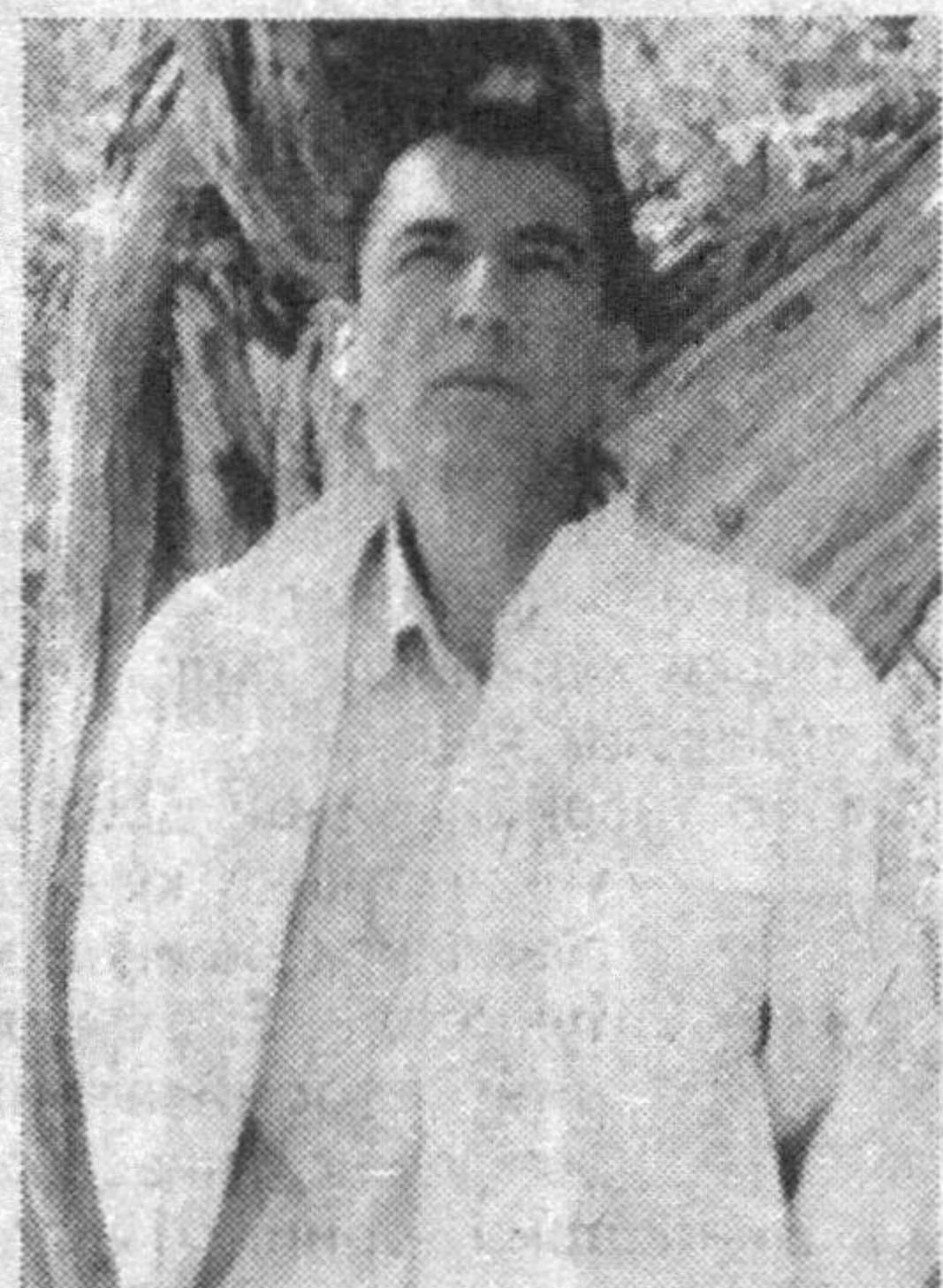
Флора ФАХРУТДИНОВА

“ҒАЛЛАБАНК”:
сиздан ҳаракат,
биздан
баракат!

“АСАКАБАНК”:
ишионч,
унум,
даромад!

Сирожиддин САЙИД,
Ўзбекистон халқ шоюри

ИЧК ӘЛИНИНГ ЛОЛА БИЛА ДОҒИ БИР

ҲАЙ ТУЛУГУМ, ҲАЙ ТУЛУМ

Турк суроғи била солиб қўдум,
Қиссан адо ҳай тулум, ҳай тулум.

Алишер НАВОЙИЙ. "Ҳайратул-абор"

Келди баҳору яна сен шай, гулум,
Бизга тутар лола янга май, гулум,
Буди яна жону дилим най, гулум,
Кетма ахир, кетма ахир, ҳай гулум,
Кетма ахир, ҳай тулум, ҳай тулум.

Гул тўқадир кўйними ўз тушум,
Гул тўқадир ковушима оғуши.
Англамайин ўнгими бу ёки тушум,
Қоматинг қоматим, иккى кўлум
Гуллари-ку, ҳай тулум, ҳай тулум.

Гучи билан гучи лабинг бори бир,
Ишқ элининг лола била дига бир,
Бир келадир тул била дига, бир,
Гул биладир умр бўйи мушкулум,
Айла даво, ҳай тулум, ҳай тулум.

Еру само, шамус қамар нозанин,
Ноз қиласидир гул била ҳар нозанин.
Айла мени зеру забар, нозанин,
Менга керак энди шу танин ўлум,
Айла гулум, ҳай тулум, ҳай тулум.

Кирга қўнгар бул булатим, бул булат,
Бул булатим соясиди гул-тул ўт.

Кумри била саъва келу, булбул, ўт,
Бўлса керак дилда ҳали ул-булум,
Сизга берай, ҳай тулутум, ҳай тулум.

Тилга гариф, сўзга ҳали мен авом,
Жон оладир, жон берадир бир қалом.
Ўргатадир токи Навоий бобом,
Кучга тўлиб эрка дилим, дудулум,
Жилваланур, ҳай тулутум, ҳай тулум.

Менга сени айласа тақдир умр,
Сен биладир сехр умр, сир умр.
"Ҳай тулутум" айтиб ўтай бир умр,
Менга ахир қизда вафо қай гулум?
Ҳай тулутум, ҳай тулутум, ҳай тулум.

МАНЗИЛЛАР

Кобулгача — беш юз ёроч,
То Ҳирот — минг чакриям.
Овоз етмас, йўқдир илож,
Йоз юйлорсанг чакриби.

Мисли эгиз кўзу қошу
Мисли яхлит таҳту тоҷ,
Бобургача — беш юз тоҷу
То Навоий — минг ёроч.

Булар асло эмас рақам
Ва ё тарих йиллари —
Йўлларидир "Хамса"нинг ҳам
"Бобурнома" ўйлари.

Маънивият жаҳонига
Осиомларидир мусаффо.
"Хазойин ул маоний"га
Еткизувчи масофа.

Надир асли умр кўрмоқ —
Касби камол этмакдир.
Навоийга етиб бормоқ
Минг йиллик ўйламекдир.

Иккى холинг нуқтасидан
дилда иккى ғам эди,
Ул бири шубҳам эдио
були бироҳам эди.

Қўзларингдан иккى кўз
пайдо бўлиб кўнглимдаким,

Ул бири пурғам эдио
були бироҳам эди.

Мен куйиб афсоналар
ахтармисшам тун кечалар,
Ул бири чашмам эдио
були бироҳам эди.

Иккى зулғингдин менинг-чун
иккى бўлди бир ҳаёт,
Ул бири байрам эдио
були бироҳам эди.

Лабларингдан кўксим ичра
иккى гул умими қизил,
Ул бири лолам эдио
були бироҳам эди.

Мен сенинг, ой, юзларингни
ҳам кўёш, ҳам ой дедим,
Ул бири олам эдио
були бироҳам эди.

Жону кўнглим иккى мажнун
телбадирким, бир замон
Ул бири одам эдио
були бироҳам эди.

САҲАР ТУРИБ...

Саҳар туриб, кўкка қараб
керинидим мен,
Ювиндим, сўнг ўзим билан
кўринидим мен.

Ўз олдимга ўтиризиги мен ўзимни,
Сўрок килдим, ўзим билан
суринидим мен.

Ўзим билан — бекор кетган
саҳарларим,
Бекор ўтган умрим учун
уришдим мен.

Ўзим билан шундай
тонги урушларда

Ростин айтсан, бир ҳикматта
эришдим мен.

Сиз ҳам агар саҳар туриб керишасиз,
Шак-шубҳасиз бир нимага эришасиз.

Иккى холинг нуқтасидан

дилда иккى ғам эди,

Ул бири шубҳам эдио
були бироҳам эди.

Қўзларингдан иккى кўз
пайдо бўлиб кўнглимдаким,

Ярқираган тогларимни
Оқ тумандар куришади.
Кўкка қараб чопган йўллар
Энди бари пишаб кетди.

Дараҳтларим ҳорғандай,
Бир-бирини ушлаб кетди.
Дил бояни кирди кузак,
Кечя ҳазон тўшаб кетди.

Кўзларимнинг атрофлари
Ариқларга ўшлаб кетди.
Боши гоҳида таътил сўйар,
Соч ҳам ишдан бўшаб кетди.

ХИЗМАТ ХУДУДИДАН ТАШКАРИДА

Утди майсалик ҳам, ўтди лолалик,
Не хатлар умринг накшиларидар?
Йилларга сим қоқсан —

олис болалик,
Хизмат худудидан ташкаридадир.

Колмиш адирларда гўзал чоғларим,
Не ранглар далаю даштларидадир?
Энди кўзларим, кўзчиқларим
Хизмат худудидан ташкаридадир.

Кўклам келаётир — само ҳам, ер ҳам
Селлар, чақинларинг
машқларидадир.

Тошқин пайтларимга
қайтайн десам,
Хизмат худудидан ташкаридадир.

Бир хил айланади замину замон,
Хидоми ё Хитонинг Кашқаридадир.
Менга зарур бўлган энг тиник армон
Хизмат худудидан ташкаридадир.

Боғланолмай қолдим бойчечакларга,
Севгимми — кўнглиниг
гашларидадир.

Бугун интиқ бўлсам
қай чечакларга —

Хизмат худудидан ташкаридадир.
Ишитилек тулпори илдамлаб чопса,
Вақтим — шиддатлари,

У ҳам эрта-индин
қирлардан ошса —
Хизмат худудидан ташкаридадир.

Хайт янграйверсин, айласин давом,
Гарчи севинчлари, ашқларидадир.
Мехру муҳаббатта бўлмасин жавоб:
Хизмат худудидан ташкаридадир.

Каршингда сукутда қолганимда жим,
Сўнгги умодларим узиглан маҳал,
Хира юлдуз каби суник тақдирим
Сенинг лабинедаги сўзларга маҳтал.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Бир сўз айт,
энг ёргу осмонларга тенз,

Кораҷигларнинг бахтек порлаган.

Бир сўз айт, мен учун ҳали дунёда
Минг ўйла шоирлар излаб топмаган.

Хар гал қушлар билан қайтганида тонг,

Хар гал кўёш билан ботгандоша шафак,

Мен сиодат тиладим ўзимга ўзим,
Муҳаббат тиладим ундан ўша вақт.

Каршингда сукутда қолганимда жим,

Сўнгги умодларим узиглан маҳал,
Хира юлдуз каби суник тақдирим

Сенинг лабинедаги сўзларга маҳтал.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Кўттар қўлинидаги алоғон қадаҳини,
Бор азайт, кинлари билан.

Лоууллаб ёнаётган шам ёғусида
Яна ҳам сурури кўринар оқшом.

Гафур Гулом номидаги нашриётмат баа ижодий ўйи аткени адаб Шухратнинг 90 йиллиги муносабати билан унинг тўртликларидан тузилган шеърий китобини нашр этди. Ношилар китобга аддигин бир тўртлигидан иктибос олиб, "Бемалол яшасанг бўлади", деган ном кўшиглан. Минглаб шеърий сатралар ичидан шу содда, одами, ўзбекона сўз ўз маъносига кўра имтиёз тобиб сарлавҳага чиққани, китобнинг мазманий йўналашини белгилагани бежиз эмас.

Нима дегани ўзи "бемалол яшасанг бўлади" дегани?

Киши кўнгил яхшига нима келса, шунни килиб, кўланаси майдон бўлуб, теринчи ишга симга, бегарво, бекайд, тарафла бедод яшайдиган пайт келди деганимик? Ёки кўнгил соғиф, ниятлар тоза, хеч кимга зиён-захмийн йўк, демакки, эмизеркин кун кўрсанг бўлади, деганимик?

Адаб Шухрат XX асрнинг оғир, фоҳижи таъқуб-тазиллари, маънавий-руҳий бедодликлари ичидаги кун кечирган, боши турли сийёсий-иктисодий таҳлиллардан бир зум ўзм чиқмаганинга вадода гулсанбоз ижодкор. Шунинг учун унинг тилида ва яшаш шароитида "бемалол яшасанг бўлади", деган сўз айрича маъногана эта ва ундан рамзилик кидирса, тоғса ўзлар — бунинг ўрни бор. Замоёндошлари, сафодлари — адаблик йўлини бирга ўтганлар бир овоздан гувоҳлик берадиларки: адаб Шухратнинг биронта китоби ўша даврларда — XX аср ўтларидан — бемалол чиқкан эмас. "Шинелли йиллар"дан тортиб "Ханнат кидиргандар" гана ("Олтин зангламас"ни-ку кўверасин) барча-барчаси мақуравий ақидаларнинг ёнгиги ўтиб бўлмас тўғонларни — ашаддий каришилларни синдириб ўтиб дунё юзини кўрган, ўкувчи кўлига бориб ётган. Бунда муалиф ва унинг яхини не-не изтироблар, кўркувларни башлардан кечирмагандар, дейиз.

Аммо адаб Шухрат асрларнинг, лоақал романлари номларининг поэтикасига каран. Уларнинг магзиди дононлик, уларнинг магзиди хикмат-фалсафийлик, уларнинг магзиди — шоирона рамзилик — кўп каватли маънодорлик кулф уриб туради. "Шинелли йиллар" илк бора чиқканда, биз ўша пайтнинг ўшлари, бу иборага ўргонламаганим. Бизга у файритабини купилмаган ва ёх-

илгари тутилмаган нарса бўлиб кўринган: Йиллар хам шинелли бўлиши мумкини? Йилнинг шинел кийшини қандай тасаввур килиш мумкин? "Темир оқим"ни хам килиш мумкин бўлганда, "Цемент"ни хам килиш мумкин бўлганда, нечук "Шинелли йиллар"ни хам килиб бўлмасин? Аслида эса, адабиёт ва ёхтиёти теран тушнаган, уруш йилларини кўз ўнгига көлтирган одам учун бу жуда ёркин, оригинал метафора. Ахир, бу — комисарлар замони. Ахир, бу факат шинели билан танилган, маъто топган, формага кирган замон.

Мутолаа

Гитма ва гафлатга кўйма, демаклик хам, хикмат, катта асл хикмат. Аммо Шарқ азоддан хикматлараст. Ривоят, нақл, китъя, фикра, латифа, тўртлик, робури, хадис, донишномалар (ранг-баранг шаклда!) айнан Шарқда яралгани ва халқнинг доим тилидаги, дилидаги жонлар бўлгани бекор эмас. Булар — донишмандлик жонлари. Шарқ тафакурининг гузал ва доим азис либослари. Фикр мирада, май хумда етилганидек, хикматлар робури, тўртлик, бир катордан иборат китъя, ривоятларда,

Лек қалбининг бир оҳангда
Ургани яхши!

Бу дунёнинг турфа-тоифалиги ва

садоқатнинг хамиша ондай азизлиги

ҳақида. Эки:

Сен волима гам кечингдан
Шукр қилиб ол нафас.
Йиглаб ўтган шу кўчанганд
Кулиб қайтсанг ажабмас...

Сўзлар курч, чамбарчас. Орасига
хатто кикина тинши белгиси хам симфайди. Лекин фикр қармов ва харакатда. Оханжамаларис. Аммо ўйт кайдан пайдо бўлади? Нима ўзи ўйт? Ва

кимга айтилди? Уларга риоя кильувчиар борми? Хатто: нега шунча ўйт дунёни таназуллардан куткармади?

Ўйт ростдан хам дунёни куткарманни йўк. Лекин ўйт дунёни тартибга солди. Охиз қалбларга бошнага берди. Бу саволларга минглаб йиллардан бўён минглаб жавоблар айтилган. Масаландинг ёчимаган жойи колмаларни.

Лекин ўйт бу — тажриба. Ўйт ва инсон тажрибаси — ёзигаз. Тажриба — шиддат болуги. Ўйт фикр ўнинг чиқини.

Буюн њаёт тажриба ва ўйт — донишмандлик бир иккисидан түргилган ва жончидан мурод. Мард, матонатиб, барги кенг, халқларвэр ўзбек кўриниб турди...

Дарҳакати, бу шундай. Япон Фудзияма, инглиз Стонхенкс билан фархлангандай, биз ўзбеклигининг тиёншонларни билан фархланамиз. Бир Стонхенкс бир робурига ёки асил айтилган. Йассавий тўртлигига баробар, деб биламиз. Гарб ва Шекспир Шарқка қараб хикматларни боради. Улар ёлланмизни хикматлар орқали ўзлаштирилар.

Айни юнда адаб Шухрат, таъбир жоиз бўлса, ўзбеклигининг хикматини ўзбадий сузини билан ифодалаб беролган.

Тўртликлари ўқигандан, адаб Шухратнинг орифона соддалигига койил колмай илож йўк:

Ҳадисларда камолга эришади.

Адаб Шухратнинг тўртликлари хам шу узок, гузал тарихга эга ѿнанларларга тириклии суви каби куюлиб боради.

Абдулла Орипов яккада адаб Шухратнинг доир эсдан чиқмайдиган сўз айтиди: Шухратга қаердан қаён қарманг, ортдани, пастдани, юкоридани — ҳар томондан мана мега деган ўзбек кўриниб туради. Мард, матонатиб, барги кенг, халқларвэр ўзбек кўриниб турди...

Дарҳакати, бу шундай. Япон Фудзияма, инглиз Стонхенкс билан фархлангандай, биз ўзбеклигининг тиёншонларни билан фархланамиз. Бир Стонхенкс бир робурига ёки асил айтилган. Йассавий тўртлигига баробар, деб биламиз. Гарб ва Шекспир Шарқка қараб хикматларни боради. Улар ёлланмизни хикматлар орқали ўзлаштирилар.

Айни юнда адаб Шухрат, таъбир жоиз бўлса, ўзбеклигининг хикматини ўзбадий сузини билан ифодалаб беролган.

Тўртликлари ўқигандан, адаб Шухратнинг орифона соддалигига койил колмай илож йўк:

Баҳор гулнинг минг рангда
Тургани яхши.

ИброХим ФАФУРОВ

БЕМАЛОЛ ЯШАШ ХИКМАТЛАРИ

Донишмандлик ёки хикматли, ақлии сўзи айтиш адаб Шухрат учун мартаба эмас. Узи табиатан донишманд бўлса хам, ёх кочон атайин хикмат айтаман деб, донишмандлик кўлганмас. Дононгини кўрсатиб кўшигаша урингансамас. Унинг дононогли табий эди.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган романи Серван-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колганини хис килиятман", дейди. Кўн сўз айтиш, кўп хикмат айтишида хам шунга ўшаш бир нарса — тўмтўлошиша моялини йўқ эмас. Атайинлик хикматбозлика ва шеърий сўзининг, бадиинянг сийаланишига олиб боради. Барни ўзини кўнишни кўлганни.

Бадий мартабасига кўра, дунёнинг биринчи ўринда турган роман Северан-теснинг "Дон Кихот"идан қанча афоризмий хийнад бўрсатса бўлади? Франсуа Рабедан ёки "Ушура тинчик"дан-чи?

Робе романинг қархамони Панург деган зот "барча сеъзигарининг гўмтўлоши" колг

Рақс Шарқ халклари маданийатида муҳим ўрин эгаллаб келган санъат турди. Рақса инсоннинг пинҳон ичи кечинмалари, сўз билан ифода этиш мушкул бўлган хиссиятлар, чукур фалсалай мушоҳада ўз ифодасини топади.

Ўта Осиёдан чиккан буқ олим ва мутағаккирлар Абу Наср Форбий (870-950), Абу Али ибн Сино (980-1037) ва Абу Мансур ибн Зайда (вафоти 1049) тоғонидан араб тилида яратилган мусика имлами хот асрарлари, хусусан, Форбийнинг «Катта мусика китоби» ("Китабу-л-муслик-л-қадиб")да, Ибн Синонинг «Мусика имли тўплуби» ("Жав ами' у 'имли-л-муслик")да мусикашунослик атамалари тизими яратилди ва умумий мусикашуносликка оид тушунчалар ишлаб чиқиди. Мазкур асрарларнинг янга бир кимматли жиҳоз шундаки, уларда Шарқнинг кўхна рақс санъатига оид атамалар ва ноёб маълумотлар бор.

Рақс санъатига мусикага етакчи ўрин берилди, рақса кўй охангасосий

Мусикий манбаларни варажлагандан

ларда "қадиб" деганди, араб рақс ихкорчилигига кўлланилди, қайроқка ўтишада урма мусика асбоби тушилди. "Ал-ийқа" би-л-қадиб" рақс турларидан бирининг номи ҳамдир. "Қадиб" сўзи арабнадан ўзбекчага "новда", "новдада", "тәй", "тәйқа", "темир таёв" деб таржима килиниши мумкин. Зардуштийлардин таржалган даврларда "бож гирифтан" диний маросимларда "қадиб" — гул ёки даҳрат новдадарли билан рақсга тушгандар. Бундай рақсга тушиб ислом фатҳидан кейин хам давом этиб келмоқда. Ўзбекистоннинг жанубий минтақаларида, Ағонистоннинг шимолида ёйилган "Дурова — икки тәйқа" рақси усулининг тезкор, ўтиклини билан ахралпай турдади. Рақснинг икки кўйиди иккитадан туртта таёча бўлиб, улар воситасидан рақсга тоғжарандор, тоғ бўйик тушув чиқа-

лубди тузилиши ва хусусиятларига кўра қарсак рақс санъатининг бир қанча кўриши майлум. Масалан, Яккарсақ, Кўшкарсақ (Дука-дука), Бешкарсақ ва хоказо. Абу Ҳомид Мұхаммад Газзали (1059-1111) ўзининг "Ихе улуми-д-дин" китобининг "Китабу-л-важҳа ва-с-сама" бўлимида сама' (сўфиј мусика) хакида кўйидигача тушуништариш беради: "Сама' кишида аввал шундай холат ўйтотади, уни важд дейдилар. Важд, ўз набавтида, иносон тана азольарини, вуждини ҳаракаттаги кетлариди. Ҳаракат вазниниз бўлиши мумкин ва у "изтираб" (безоватли) дениллади ёки вазнли бўлиши мумкин ва у "тасфик" (карсақ) ёки "рақс" (рақс) деб аталади". Демак, мұяян бир руҳий холатни ифода этиб, майлум бир вазнга бўйсунган ҳаракат "тасфик" ёки "рақс" деб аталаган бўлса, бу холда "тасфик" сўзи "рақс" сўзи билан маъноди бўлиб, рақс турларидан бирни деб ҳам тушунмок лозим экан.

"Сина-ат-з-зағи" — зағи санъати. Зарғон санъатини Ибн Зайда шундай таърифлайди: "Сина-ат-з-зағи" — зағи санъати елка, кош, боз ва таннинг шунга ўтишади. Ҳакикатан, у фаткат ҳаракатдан иборат". Зағи рақс демақидир. Ҳозир бундай алоҳида рақс тури йўқ. Лекин ундиға ҳаракатлар бошча рақс турлари таркиби кири кетган. Ўзбекистон ҳалк артисти Роза Каримова ва санъатшунос Аҳмаджон Раҳимовларнинг фикрича, "зағи" аломатлари Ҳоразм "Лазиг" сида кўп.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр" дастбандга ўтишади.

"Дастбанд" — рақси. Бу сўз "даст" (кўп) ва "банд" (боглиқ) форс сўзларининг биринчиси бўлиб, билагузук, кўлнишанда алоҳида таржима килинди. Бир неча киши кўл ушашиди тушудиган маросимиий рақснинг номини ҳам "дастбанд" деб аталағандар. Бу рақс Кавказ халқларида ҳали ҳам бор. Ҳозирда Тошкент вилоятини Бўстонлик туманининг балъзи жойлариди, Зарафон шоҳида тазава маросимлариди аёллар ўртасида адо этладиган "садр"

